

ARVIOMUISTIO: Galileo-satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun lainsäädäntökehys

Tämä arviomuistio toimii PRS-lainsäädäntöuudistuksen tukimateriaalina. Tähän on koottu lyhyesti asian tausta, asiaan liittyvä voimassa oleva kansallinen ja EU-lainsäädäntö sekä näkemyksiä uuden lainsäädännön tarpeesta sekä organisointiehdotuksen sen toteuttamiseksi. Lisäksi muistioon on kirjattu avoimia kysymyksiä, jotka tulisi selvittää lainsäädäntöhankkeen aikana.

1. JOHDANTO

Euroopan unionin Galileo-satelliittinavigointijärjestelmä on maailmanlaajuinen ja ainoa siviilihallinnassa oleva satelliittinavigointijärjestelmä. Sen yksi erityispalvelu on *julkisesti säännelty satelliittipalvelu (Public Regulated Service, jatkossa myös PRS tai PRS-palvelu)*, joka tuottaa teknisesti ja toiminnallisesti varmistettua jatkuvaa sijainti- ja aikatietoa, jolla varmistetaan yhteiskunnan elintärkeiden, satelliittinavigoinnista riippuvien toimintojen häiriötöntä jatkumista kaikissa olosuhteissa, myös kriisitilanteissa. PRS-palvelu perustuu Galileo-satelliittien lähettämien signaalien vastaanottoon. Se on varattu yksinomaan julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille, joille on turvattava häiriötön ja oikea sijainti- ja paikkatieto kaikissa olosuhteissa. PRS-palvelu pyrkii antamaan valtuutetuille käyttäjille luotettavan signaalin häiriöistä, häirinnästä ja harhautuksesta huolimatta. Tämä perustuu siihen, että PRS-palvelun signaali on salattu ja signaalin lähetysteho on avointen palveluiden lähetystehoa suurempi.

Kevään 2021 tiedon mukaan PRS-palvelun on tarkoitus olla Euroopan unionissa operatiivisessa käytössä vuoden 2024 lopulla. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on liikenne- ja viestintäministeriön esityksestä linjannut (jatkossa *Talpo-päätös*) marraskuussa 2020, että Suomi ottaa PRS-palvelun kansallisesti käyttöönsä vuoden 2024 aikana. PRS-hanke on jaettavissa kahteen vaiheeseen: investointivaiheeseen ja operointivaiheeseen. Investointi- eli rakentamisvaihe ajoittuu vuosille 2021-2024, jolloin valmistellaan ja suunnitellaan palvelun käyttöönottoa. PRS-palvelun käyttö ja ylläpito sijoittautuvat operointivaiheeseen, jonka on tarkoitus alkaa vuonna 2024. Jokainen asiakasryhmä päättää itsenäisesti liittymisestä PRS-palvelun käyttäjäksi.

2. EU-LAINSÄÄDÄNTÖ

Jotta voitaisiin varmistaa, että PRS-palvelua hallinnoidaan tuloksellisella tavalla, Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut *PRS-päätöksen*¹, jonka mukaan PRS-palvelua käyttävien jäsenvaltioiden on nimettävä PRS-vastuuviranomainen. Vastuuviranomaisten tulee noudattaa yhteisiä vähimmäisvaatimuksia (*Common Minimum Standards*), joiden kattamat alat on lueteltu PRS-päätöksen liitteessä. Näitä ovat PRS:n käyttö, PRS-vastaanotinten tai -turvamoduulien kehittäminen ja valmistaminen, vientirajoitukset sekä Galileon turvallisuuden valvontakeskuksen (*Galileo Security Monitoring Centre, GSMC*) ja PRS-vastuuviranomaisen väliset yhteydet.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1104/2011/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä (EUVL L 287, 4.11.2011, s. 1).

EU-lainsäädännön mukaisesti PRS-vastuuviranomainen huolehtii päätöksen mukaisten velvoitteiden suorittamisesta. Osa näistä velvoitteista on siirrettävissä toiselle taholle. EU-lainsäädäntö ei velvoita jäsenvaltioita laatimaan kansallista lainsäädäntöä, vaan palvelun toteuttamisen yksityiskohdat on jätetty jäsenvaltioiden harkintaan. PRS-päätöksen 15 artiklan mukaisesti kuitenkin jäsenvaltioiden on säädettävä päätöksen mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia.

3. KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Tällä hetkellä PRS-palvelua koskevaa sääntelyä on *laissa Liikenne- ja viestintävirastosta (935/2018, jatkossa Virastolaki)* sekä *laissa sähköisen viestinnän palveluista (917/2014, jatkossa SVPL)*.

Virastolain 3 §:n 1 momentissa todetaan, että Kyberturvallisuuskeskus toimii julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena. Saman pykälän 3 momentissa todetaan lisäksi, että Liikenne- ja viestintävirasto voi tuottaa Kyberturvallisuuskeskuksen 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin perustuvia julkisoikeudellisia tai liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita ja tehdä niiden tuottamista koskevia sopimuksia.

SVPL:n 32 a luku koskee *Julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua*. Luku sisältää 3 pykälää liittyen PRS-palvelun tarjoamiseen, satelliittiteknologian valmistamiseen sekä vientivalvontaan. Tämän lisäksi SVPL:n 304 §:ssä (*Liikenne ja viestintäviraston erityiset tehtävät*), on todettu Liikenne- ja viestintäviraston rooli PRS-palvelun vastuuviranomaisena ja 325 §:ssä (*Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeus*) on todettu Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tehdä satelliittipalveluteknologiaa valmistavaan tai käyttävään yritykseen tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako yritys PRS-palvelua koskevaa sääntelyä.

4. UUDEN SÄÄNTELYN TARVE

PRS-päätös on suoraan sovellettavaa oikeutta ja voimassa sellaisenaan. Sitä ei siis tarvitse implementoida kansalliseen lainsäädäntöön. EU-oikeudesta kumpuaa ainoastaan velvoite määritellä sanktiot, mikäli kansallista lainsäädäntöä luodaan, jonka vuoksi SVPL:n 44 lukuun tulee lisätä rangaistussäännökset liittyen PRS-palvelun väärinkäyttöön.

Kansallista lainsäädäntöä edellyttää ensisijaisesti Suomen Erillisverkot Oy:n (jatkossa *Erillisverkot*) asema PRS-toiminnassa. Talpo-päätöksen mukaisesti palveluoperaattorina toimivan Erillisverkkojen² asema tulee kirjata lakiin, sillä Erillisverkkojen suorittama tehtävä on julkinen hallintotehtävä ja julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla.³

Nykysääntelyssä on maininta käyttäjäryhmistä, jolle PRS-palvelua voidaan tarjota, mutta tätä sääntelyä ei voida pitää riittävänä operointivaiheessa. Operatiivisen PRS-palvelun käyttövaltuuksien myöntämisen edellytykset on säädettävä laissa, koska kyseessä on hallinnollinen päätös, josta on oltava oikeus myös valittaa. Myös pykälä koskien Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeutta kaipaa täsmentämistä, sillä tarkastusoikeus halutaan satelliittipalvelua tarjoavien ja käyttävien yritysten lisäksi laajentaa koskemaan myös palveluoperaattoreita (*palvelun tarjoajia*) sekä käyttäjinä oleviin viranomaisiin.

² Suomen Erillisverkot Oy tai sen tytäryhtiö.

³ **PL 2.3 §:** Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin.; **PL 124 §:** Julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Yleinen lakikielen ymmärrettävyys ja viranomaisen velvollisuus käyttää asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä edellyttävät lisäksi, että PRS-palvelua koskevaan sääntelykokonaisuudessa täsmennetään Liikenne- ja viestintäviraston roolia vastuuviranomaisena sekä tuodaan esiin, mitä tämä rooli pitää sisällään. Erillisverkkojen pääasialliset tehtävät tuodaan esiin ja käyttäjiä koskevat edellytykset luetellaan. Lisäksi tuodaan esiin liikenne- ja viestintäministeriön rooli PRS-hankkeen strategisena ohjaajana ja valvojana. Erillisverkkojen rooli julkisen hallintotehtävän hoitajana edellyttää lisäksi viittaukset rikosoikeudelliseen virkavastuuseen sekä vahingonkorvauslakiin. Lisäksi tulee arvioida tarve pykälälle, jossa olisi viittaukset velvoittaviin kansallisiin ja kansainvälisiin tietoturva- ja tietosuojamääräyksiin sekä rekisterinpitäjän ja –käyttäjän velvollisuuksiin. PRS-palvelun teknologian ja vientivalvonnan osalta nykysääntely koetaan riittäväksi.⁴

Virastolakiin tulisi tehdä kirjaus siitä, että Liikenne- ja viestintävirasto vastaa PRS-palvelun järjestämisestä. Tällä varmistetaan, että vastuu säilyy virastolla, mutta virasto voisi huolehtia PRS-palvelun järjestämisestä tekemällä sopimuksia palvelun tarjoajien kanssa. Lisäksi tämä kirjaus mahdollistaa valtion budjetista maksettavan määrärahan PRS-palvelun toteuttamiseksi.

5. ORGANISOINTIEHDOTUS

Seuraavaksi tulisi selvittää yhteenvedossa todetut avoimet kysymykset ja tämän jälkeen perustaa lainsäädännön valmistelua varten liikenne- ja viestintäministeriön vetämä työryhmä, jossa vastuuosastona olisi ministeriön verkko-osasto. Mukana olisivat myös liikenne- ja viestintäministeriön konserniohjausosasto, Liikenne- ja viestintävirasto ja Suomen Erillisverkot Oy (jatkossa *Erillisverkot*).

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala on valmistellut PRS-palvelun kansallista käyttöönottoa yhteistyössä oikeusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, puolustusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön sekä myös valtioneuvoston kanslian kanssa. Suurin osa PRS-palvelun kansallista julkishallinnon käyttäjäryhmistä ja huoltovarmuuskriittistä infrastruktuurikäyttäjistä tulevat näiden ministeriöiden toimialoilta. Siksi myös säädösvalmistelun aikana on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla tarve konsultoida edellä mainittuja ministeriöitä ja valtioneuvoston kansliaa. Konsultoivat kysymykset liittyvät erityisesti laissa säädettävän Erillisverkoille annettavan julkisen hallintotehtävän sisältöön, puolustusvoimien PRS-palveluoperaattoritehtävästä säätämiseen sekä tiettyihin Liikenne- ja viestintävirastolle laissa annettaviin PRS-palvelutoiminnan uusiin tarkastus- ja valvontatehtäviin.

Aikataulutavoitteena on valmistella luonnos hallituksen esitykseksi syksyn 2021 aika ja lähettää se lausunnoille alkuvuodesta 2022, jolloin se voitaisiin viedä eduskunnan käsittelyyn saman kevään aikana. Näin ollen lainsäädäntö voitaisiin saada voimaan syksyllä 2022.

6. YHTEENVETO

Liikenne- ja viestintäviraston ja Erillisverkkojen väliset investointivaiheen konsulttisopimuksen katsotaan olevan solmittavissa jo nykylainsäädännön nojalla. Sen sijaan hankinta- ja palvelusopimuksen solmiminen katsotaan olevan mahdollista vasta siinä vaiheessa, kun lainsäädännöllä on todettu Erillisverkot palveluoperaattoriksi. Valtion budjetista maksettavan määrärahan osalta Virastolakiin ollaan tekemässä muutos, joka mahdollistaa rahojen kirjaamisen Liikenne- ja viestintäviraston toimintamomentille.

⁴ Lukuun ottamatta otsikoita, joihin lisättävä ”julkisesti säännellyn satelliittipalvelun”.

Ennen lainsäädäntöhankkeen avaamista liikenne- ja viestintäministeriön tulisi selvittää seuraavat avoimet kysymykset yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston ja Erillisverkkojen kanssa:

- Rahoitusjärjestelyt: mm. tulisiko Erillisverkkojen tuottaa voittoa toimiessaan PRS-palveluoperaattorina; miten toimitaan siinä tapauksessa, että Erillisverkot ei kykenisi tuottamaan palvelua määrärahoilla sekä se, tulisiko talousarvioesityksessä Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentin päätösosaan lisätä kirjaus PRS-määrärahojen käytöstä?
- Mitä liikenne- ja viestintäministeriön strategisen ohjausroolin halutaan pitävän sisällään ja miten se käytännössä toteutetaan?
- Miten PRS-käyttäjien vaikutusmahdollisuudet palvelun käyttämiseen ja kehittämiseen varmistetaan?
- Tarvitaanko pykälä, jossa viittaukset tietoturva- ja tietosuojamääräyksiin, rekisterinpitäjän ja -käyttäjien velvollisuuksiin (Yleinen tietosuoja-asetus, GDPR).

Liite: 1. Lainsäädäntöehdotus

LIITE 1: Lainsäädäntöehdotus

Laki sähköisen viestinnän palveluista 32 a luku: Satelliittipalvelu

271 a §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomainen
271 b §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajat
271 c §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäminen
271 d §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistus
271 e §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun yleinen ohjaus ja valvonta
271 f §	Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vientivalvonta

271 a § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomainen⁵

Julkisesti säännellyllä satelliittipalvelulla tarkoitetaan korkean tietoturvan suojattua palvelua, joka toteutetaan Galileo-ohjelman mukaisesti satelliittipaikannusjärjestelmällä. Liikenne- ja viestintävirasto toimii julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisena.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on vastata julkisesti säännellyn satelliittipalvelun kansallisesta kokonaisuudesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1104/2011/EU ja komission delegoidun päätöksen C(2015)6123 mukaisesti. Tämä pitää sisällään mm. ohjaus- ja valvontavelvollisuuden julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastaanotinten ja –turvamuodulien kehittämisestä, valmistuksesta ja käytöstä, yhteydenpidon Galileon turvallisuuden valvontakeskuksen kanssa sekä valtuutettujen käyttäjien teknisen ryhmittelyn niiden hallinnoimiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa satelliittipalveluteknologian valmistusta, hankintaa, avaintenhallintaa, käyttöä ja palvelun tarjoamista koskevia tarkempia määräyksiä.

271 b § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajat⁶

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa julkisesti säännellyn satelliittipalvelun järjestämisestä ja voi hankkia siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Suomen Erillisverkot Oy:ltä tai sen kokonaan omistamalta, tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseen tarkoitelta tytäryhtiöltä sekä Puolustusvoimilta (*palveluntarjoaja*).⁷ Palveluntarjoajan palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.⁸ Palveluntarjoajan tarkoituksena ei ole tuottaa liiketaloudellista voittoa sille tämän lain mukaan kuuluvien tehtävien hoitamisessa.⁹

⁵ Hallituksen esityksessä olisi tuotava esiin, että 1 mom. ”korkean tietoturvan palvelu” ei pidä sisällään päätelaitteita.

⁶ Hallituksen esityksessä olisi perusteltava, miksi esityksessä ei käytetä ”palveluoperaattori”-termiä (ei uusia termejä lakiin, jossa jo paljon termejä) eikä myöskään ”palvelun tuottaja” (jota käytetään TUVE-laissa mutta PRS:ssä Liikenne- ja viestintävirasto välissä, joten selkeää tuottajaa ei ole; osa ”tuottamisesta” tulee EU:sta, osa Liikenne- ja viestintävirastosta, osa Erillisverkoilta). Lisäksi pohdittava, pitäisikö määritellä ”tarjottavat palvelut” koska Erillisverkot on määritelmällisesti palvelun tarjoaja, mutta laissa listataan vain tehtävät.

⁷ Pääsääntöisesti Puolustusvoimat palvelee maanpuolustuksen loppukäyttäjätahoja ja Erillisverkot siviiliyhteiskunnan loppukäyttäjätahoja. Erillisverkkojen tarjoama Virve 2.0 -palvelu tulee suunnitelmien mukaisesti mahdollistamaan myös *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* käytön niille Virve 2.0 -käyttäjille, jotka ovat saaneet valtuutuksen käyttää *julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua*. Puolustushallinto tulee käyttämään Puolustusvoimien operoimien erillisten vastaanottimien lisäksi myös Virve 2.0 -palvelua, jolloin puolustushallinnonkin käytössä tulee olemaan Erillisverkkojen tarjoama palvelu. Näin ollen jaottelua siviili- tai maanpuolustuksen loppukäyttäjien ei ole tarkoituksenmukaista tuoda mukaan palveluntarjoajaa koskevaan sääntelyyn.

⁸ Rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvauslain soveltuminen kirjattava lakiin, koska ne eivät ole hallinnon yleislakeja.

⁹ Tuotto-odotus + maksujen omakustanneperiaate vielä keskustelussa. Tulisiko Erillisverkkojen olla mahdollista tuottaa kohtuullista voittoa (muussa lainsäädännössä n. 7 %). Myös tarvittavat kehitys- ja korvausinvestoinnit voitava tehdä ja ilmaisin ”voitto” määrittely kirjattava hallituksen esitykseen. (Tämä kohta keskusteltava rahoituskeskustelussa.)

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajien tehtävinä on sen lisäksi, mitä 1 momentin mukaisesti on sovittu:

- 1) tuottaa, ylläpitää ja kehittää *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* infrastruktuuripalvelut 271 a §:ssä mainitun vastuuviranomaisen ohjeistuksen mukaisesti;
- 2) vastata *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* käyttövaltuuksien hallinnasta sekä salausavainten ja muiden asiaankuuluvien turvallisuusluokiteltujen tietojen välittämisestä pääkäyttäjille¹⁰
- 3) tarkastaa *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* salausteknisen materiaalin hallintaa niissä organisaatioissa, joille se tuottaa *julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua*¹¹
- 4) vastata *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* laitehallinnasta sekä ympärivuorokautisista tukitoiminnoista ja palvelua koskevista turvallisuus-, valmius-, varautumis- ja jatkuvuusvaatimusten toteutumisesta¹²
- 5) tehtäväalueellaan vastata *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* toiminnasta normaalioloissa sekä toiminnan mahdollisimman häiriöttömästä jatkumisesta normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa

Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun infrastruktuuripalvelun ja sen laittilojen tulee sijaita Suomessa ja palvelu tulee tuottaa Suomessa.

Palvelun tarjoajat voivat periä tämän lain perusteella tuottamistaan suoritteista ja palveluista maksuja. Maksujen suuruus ei saa ylittää suoritteen tai palvelun tuottamisesta palvelun tarjoajille aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää.

271 c § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun käyttäminen

Julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua voidaan tarjota 250 §:ssä tarkoitetuille käyttäjäryhmille sekä muille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisille toimijoille. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta valtuuttaa käyttämään julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua sellaisen suomalaisen viranomaisen, muun oikeushenkilön tai viranhaltijan, joka

- 1) kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön päättämään käyttäjäryhmään sekä
- 2) on antanut riittävän selvityksen siitä, miksi ja miten se katsoo, että sen *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* käyttö edistää Suomen kokonaisturvallisuutta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa valtuutus päätöksessään sellaisia rajoituksia ja ehtoja, jotka ovat tarpeen palvelun turvalliselle käytölle. Mikäli valtuutettu palvelun käyttäjä ei toiminnassaan noudata Liikenne- ja viestintäviraston valtuutus päätöstä, ohjeita tai muuta *julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua* koskevaa sääntelyä, Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuutettua palvelun käyttäjää kuultuaan peruuttaa valtuutuksen. Menettelyssä noudatetaan hallintolakia.

¹⁰ Olisi keskusteltava käytettävistä termeistä (esim. onko "avaintenhallinta" ymmärrettävää kieltä). Voidaanko viitata pääkäyttäjiiin, jos sellaisia ei määritelty? Olisi otettava huomioon myös, että nyt valittu sanamuoto on suora lainaus PRS-päätöksen 5 artiklasta: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1424162322479&uri=CELEX:32011D1104>

¹¹ Olisi pohdittava, kuinka ratkaistaan ristiriita sen välillä, että tarkistus oikeus on oltava ja sitä on käytettävä, mutta Liikenne- ja viestintäviraston resurssit ei riitä sen toteuttamiseen, joten Erillisverkoille pitäisi delegoida tehtävä. Nykyinen sanamuoto ei mahdollinen, koska siirtäisi merkittävän julkisen vallan käyttöä yritykselle. Ehdotuksia: esim. Liikenne- ja viestintävirastolle oikeus/velvollisuus, Erillisverkoille mahdollisuus avustaa tätä "varmistamalla", "ohjeistamalla", "raportoimalla" jne.; tämän kohdan siirtäminen valtuutus päätökseen (PRS-käyttöoikeuden myöntäminen (valtuutus päätös) edellyttäisi Erillisverkkojen tarkastusoikeuden hyväksymistä, vrt. 271 c §, 3 mom.).

¹² Varautumisen taso olisi määriteltävä jossain yleisesti tai palveluittain (perus, korotettu, korkea), ei kuitenkaan lähtökohtaisesti lainsäädännössä. Koskeeko päätelaitteita?

271 d § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun teknologian valmistus¹³

Edellä 271 a §:ssä tarkoitetun satelliittipalvelun toteuttamiseen tarvittavaa teknologiaa saa valmistaa eurooppalaisten satelliittipaikannusjärjestelmien turvallisuusjärjestelyjen hyväksyntälautakunnan (*hyväksyntälautakunta*) luvalla. Lupaa haetaan kirjallisesti Liikenne- ja viestintäviraston kautta.

271 e § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun yleinen ohjaus ja valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* strategisesta ohjauksesta ja valvonnasta.¹⁴

271 f § Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vientivalvonta¹⁵

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvän teknologian kuljetus Euroopan unionin ulkopuolelle on sallittua ainoastaan sellaisiin maihin, jotka on asianmukaisesti valtuutettu käyttämään satelliittipalvelua Euroopan unionin kanssa tehdyn sopimuksen nojalla, jollei muualla toisin säädetä. Edellä tarkoitetun viennin edellytyksenä on ulkoministeriön myöntämä lupa. Ulkoministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Satelliittipalvelun käyttöön, kehittämiseen ja valmistukseen liittyvää teknologiaa saa siirtää Euroopan unionin jäsenmaihin vain Euroopan komission päätöksessä säädetyillä ehdoilla. Edellä tarkoitetun siirron edellytyksenä on ulkoministeriön myöntämä lupa. Ulkoministeriön on kuultava Liikenne- ja viestintävirastoa ennen luvan myöntämistä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun teknologian vientiä, välitystä ja siirtoja valvoo Tulli.

Vienneissä tavaranhaltijan tulee esittää 1 momentissa tarkoitettu ulkoministeriön myöntämä lupa ilmoitettaessa tavaroita Tullille. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa. Euroopan unionin sisäisissä siirroissa tavaranhaltijan tulee esittää 2 momentissa tarkoitettu ulkoministeriön myöntämä lupa Tullille tavaroiden poistuessa maasta rajatullitoimipaikassa. Myös luvan mukaisten tavaroiden on tällöin oltava Tullin tarkastettavissa.

Laki sähköisen viestinnän palveluista 44 luku: Rangaistussäännökset

349 a §: Julkisesti säännellyn satelliittipalvelun väärinkäyttöön liittyvät rangaistussäännökset

Joka oikeudettomasti käyttää *julkisesti säännellyn satelliittipalveluun* liittyvää infrastruktuuria tai laitteita, on tuomittava rikoslain mukaisesta tietomurrosta rikoslain 38 luvun 8 §:n tai törkeästä tietomurrosta rikoslain 38 luvun 8 a §:n mukaan.

Joka oikeudettomasti luovuttaa tietoja kolmannelle osapuolelle, on tuomittava rikoslain mukaisesta salassapitorikoksesta tai salassapitorikkomuksesta. Rangaistus salassapitorikoksesta säädetään rikoslain 38 luvun 1 §:ssä. Rangaistus salassapitorikkomuksesta säädetään rikoslain 38 luvun 2 §:ssä.

¹³ Pykälän sisältö jo voimassaolevassa lainsäädännössä (SVPL 271 b §).

¹⁴ Huomio hallituksen esitykseen: Koska Liikenne- ja viestintävirasto on PRS-vastuuviranomainen, ei ole perusteltua ottaa liikenne- ja viestintäministeriölle tämän suurempaa roolia eikä määritellä asiaa lainsäädännön tasolla tarkemmin.

¹⁵ Pykälän sisältö jo voimassaolevassa lainsäädännössä (SVPL 27 1 c §).

Joka väärentää, tuhoaa tai vahingoittavasti käsittelee *julkisesti säännellyn satelliittipalvelun* toimintaan liittyvää infrastruktuuria tai laitteita, on tuomittava rikoslain mukaisesta tietojärjestelmän häirinnästä. Tietojärjestelmän häirinnästä säädetään rikoslain 38 luvun 7 a §:ssä.

Joka tahallaan rikkoo *julkisesti säänneltyyn satelliittipalveluun* liittyviä suojauksia, on tuomittava rikoslain mukaisesta suojauksen purkujärjestelmärikoksesta tai suojauksen purkujärjestelmärikkomuksesta. Suojauksen purkujärjestelmärikkomuksesta säädetään tämän lain 347 §:ssä ja suojauksen purkujärjestelmärikoksesta rikoslain 38 luvun 8 b §:ssä.

Laki Liikenne- ja viestintävirastosta (935/2018)

1. Lisätään **2 §**:n 1 mom 4 kohtaan:

vastaa merikartoituksen **ja julkisesti säännellyn satelliittipalvelun** järjestämisestä;

2. Lisätään **3 §**:n 2 momenttiin viittaus 2 §:n 4 kohtaan:

Kyberturvallisuuskeskus vastaa osaltaan 2 §:n 1 momentin 1, **4** ja 13 kohdassa säädetyistä Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä.

3. Lisätään 325 § 1 mom: Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä teleyrityksessä tekninen turvallisuus- tai toimivuustarkastus taikka taloudellinen tarkastus tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä **271 a §**:ssä tarkoitettua satelliittipalveluteknologiaa valmistavassa tai käyttävässä yrityksessä **sekä 271 b §:ssä tarkoitetuissa palvelutarjoajissa** tarkastus sen selvittämiseksi, noudattaako se hyväksyntälautakunnan päätöksiä ja julkisesti säänneltyä satelliittipalvelua koskevaa sääntelyä. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.